

Unapređenje bibliotečkih servisa

Rezultati radionice za deljenje znanja projekta EDL

20. mart 2007.

Sa radionice za deljenje znanja projekta EDL proistekle su sledeće preporuke: razvijanje novih veb servisa, preporuka za primenu protokola OAI-PMH i korišćenje FRBR tehnika u Evropskoj biblioteci. Pored formulisanja niza praktičnih aktivnosti na razvijanju veb servisa portala Evropske biblioteke, radionica je takođe bila dobra prilika da učesnici u EDL projektu rade na praktičnim rešenjima sa članovima mreže Evropske biblioteke.

Radionica, koju je organizovala kancelarija Evropske biblioteke, održana je u Nacionalnoj biblioteci Holandije. Usvajajući buduće aktivnosti i preporuke, Evropska biblioteka i njeni partneri postavili su cilj da poboljšaju kvalitet onlajn iskustava korisnika Portala u toku pretraživanja.

RAZVIJANJE NOVIH VEB SERVISI ZA EVROPSKU BIBLIOTEKU

Milioni zapisa sa metapodacima, koji opisuju fizičku građu, postoje u nacionalnim bibliotekama Evrope. Ukoliko digitalne verzije ovih knjiga i periodike nisu trenutno dostupne, Evropska biblioteka pruža veb servise kako bi pomogla korisnicima da lociraju ove bibliografske jedinice u nacionalnim bibliotekama. Koristeći tehnologiju OpenURL-a, jednog od veb servisa, zapis sa metapodacima u Evropskoj biblioteci povezuje se sa istim zapisom u interfejsu kataloga nacionalne biblioteke kojoj pripada. Koristeći «člansku kartu biblioteke», korisnici se mogu uključiti u onlajn katalog nacionalne biblioteke i poručiti knjigu ili periodičnu publikaciju. Takođe, ukoliko postoji servis za isporuku dokumenata, korisnik može da nabavi dokument i onlajn.

Za dalje razvijanje postojećih veb servisa, sa radionice je došlo nekoliko preporuka za razvoj servisa. Evropska biblioteka bi mogla da razvije standardnu listu servisa, uključujući **servise za prevođenje, anotacije, lokalizaciju i personalizaciju**. Takođe je razmatrana mogućnost da korisnici dodaju ili prilagođavaju vlastite servise na bazi standardne liste servisa. Korisnici bi mogli da imaju mogućnost da ocenjuju ove servise a da na kraju razmenjuju mišljenja o njima putem foruma. Evropska biblioteka ima podršku da sprovede ispitivanje kako bi se ovi servisi mogli pružiti na različitim jezicima.

PREPORUKA ZA PRIMENU PROTOKOLA OAI-PMH

U kontekstu digitalnih biblioteka, OAI-PMH služi za prikupljanje metapodataka u centralnu bazu podataka. Čuvanje tih informacija u jedinstvenoj bazi podataka znači da korisnici mogu da pretražuju resurse više različitih biblioteka a da prethodno ne moraju da odaberu određene zbirke za pretraživanje. Ovakav model pretraživanja se široko koristi u pozadini velikih mašina za pretraživanje. Iz ovog razloga, jedna od preporuka sa radionice jeste da bi svaka digitalna zbirka koja se uključi u Evropsku biblioteku, trebalo da bude OAI kompatibilna.

KORIŠĆENJE FRBR TEHNIKA U EVROPSKOJ BIBLIOTECI

Učesnici radionice raspravljali su kako bi FRBR, sistem za opisivanje bibliotečkog materijala u veb okruženju, mogao biti uveden u Evropsku biblioteku. Prvi razlog za ovo je da se olakša interoperabilnost metapodataka za opis kulturne baštine. Odlučeno je da se sprovede ispitivanje da bi se otkrilo u koje su FRBR aktivnosti uključene biblioteke – partneri Evropske biblioteke i koje FRBR tehnike koriste. Trebalo bi ispitati da li bi FRBR tehnike mogle da se koriste u klasterovanju sličnih zapisa metapodataka u centralnom indeksu Evropske biblioteke. Ako određenu knjigu ima više biblioteka, njihovi zapisi mogli bi da se grupišu, tako da korisniku samo preostaje da odabere raspoloživu kopiju u najbližoj nacionalnoj biblioteci.

Svi se učesnici slažu da ovaj zajednički sastanak predstavlja veliki uspeh. Da sumiramo – to je jasan korak napred ka praktičnim pravcima za unapređenje servisa portala Evropske biblioteke.

Za dodatne informacije, kontaktirajte:

Fleur Stigter, Marketing i komunikacije, Evropska biblioteka

Fleur.Stigter@TheEuropeanLibrary.org

Tel: (+31) 70 314 0182

Razrešenje akronima:

OAI-PMH – Protokol Inicijative otvorenih arhiva za prikupljanje metapodataka

Protokol služi za prikupljanje metapodataka iz digitalne biblioteke u jedinstvenu bazu podataka. Kao rezultat, upiti se mogu istovremeno uputiti ka dvema odvojenim zbirkama, koje su prethodno bile nekompatibilne.

Dodatne informacije o OAI-PMH mogu se naći na adresi:

www.openarchives.org/OAI/openarchivesprotocol.html

FRBR – Funkcionalni zahtevi za bibliografske zapise

Dodatne informacije o FRBR-u mogu se naći na veb prezentaciji IFLA-e:

www.ifla.org/VII/s13/wgfrbr/index.htm

Dodatne informacije o OpenURL-u mogu se naći na adresi:

http://www.niso.org/standards/standard_detail.cfm?std_id=783

Napomene za izdavače:

Evropska biblioteka je servis Konferencije direktora evropskih nacionalnih biblioteka (CENL), koji nudi slobodan pristup do kombinovanih izvora, knjiga, magazina, časopisa, rukopisa, zvučnih i video arhiva, u digitalnom i klasičnom formatu, iz 23 od 47 nacionalnih biblioteka Evrope. Evropska biblioteka će biti početna tačka u organizacijskom i tehničkom smislu, za Evropsku digitalnu biblioteku koja obuhvata muzeje, arhive i ostale institucije koje čuvaju digitalizovanu i digitalnu kulturnu baštinu.

<http://www.TheEuropeanLibrary.org>

Radionica za deljenje znanja projekta EDL održana je 11. i 12. januara 2007. u

Nacionalnoj biblioteci Holandije, u Hagu. Na adresi: www.edlproject.eu/agenda2.php

mogu se naći dodatne informacije. Potpuna lista aktivnosti i preporuka sa radionice, dostupna je na adresi:

www.edlproject.eu/downloads/Overall_ActionsConcl&Recomm.doc

Projekat EDL je ciljani projekat finansiran od strane Evropske komisije, u okviru njenog [e-Contentplus programme](#), koji koordinira Nemačka nacionalna biblioteka. Projekat je pokrenut u septembru 2006 sa ciljem da radi na integraciji bibliografskih baza podataka i

digitalnih kolekcija nacionalnih biblioteka iz sledećih zemalja: [Belgije](#), [Grčke](#), [Islanda](#), [Irske](#), [Lihtenštajna](#), [Luksemburga](#), [Norveške](#), [Španije](#) i [Švedske](#) u [Evropsku biblioteku](#).

Projekat EDL baviće se i poboljšanjem multijezičkih mogućnosti portala Evropske biblioteke, uspostavljanjem saradnje između Evropske biblioteke i drugih ne-bibliotečkih inicijativa, uključivanjem interoperabilnosti metapodataka i širenjem marketinških i komunikacionih aktivnosti servisa Evropske biblioteke.

<http://www.EDLproject.eu>